

Commando's, hun ontstaan en evolutie

W. Walthuis

brigade-generaal der infanterie b.d.

Aan het einde van de vorige en in het begin van onze eeuw werd in zuidelijk Afrika een tweetal vrijheidsoorlogen — in navolging van het Engelse woordgebruik vaak, doch ten onrechte, Boerenoorlogen genoemd — uitgevochten tegen het toenmalige Britse imperialisme dat kennelijk niet genoeg had aan de eigen koloniën in dat deel van Afrika, Natal en Kaapland. De rijke diamantvelden van Transvaal en Oranje Vrystaat hadden de hebzucht van Groot-Brittannië opgewekt, en toen in 1877 bovendien nog de goudvelden van Lydenburg werden ontdekt, in het voormalige Transvaal dat inmiddels Zuid-Afrikaansche Republiek heette, annexeerde het Britse imperium schaamteloos de beide republieken welke onafhankelijkheid het eerder — in de Conventies van Zandrivier respectievelijk Bloemfontein — plechtig had gewaarborgd.

Het gevolg was uiteraard dat de Boeren de wapens grepen en zich te weer stelden tegen die agressie. In deze Eerste Zuidafrikaanse Vrijheidsoorlog (1880-'81) leden de Britten tot hun niet geringe verbazing een reeks gevoelige nederlagen — Bronkhorstspuit, Laingsnek, Ungo-go, Amajuba — die hen noopten het echec van hun pogingen te erkennen in de Conventies van Pretoria (1881) en Londen (1884).

Toen evenwel binnen enkele jaren nadien de rijkste goudvelden ter wereld in Witwatersrand in Transvaal werden ontdekt, stak de hebzucht andermaal de kop op. Rhodes was de aanstoker achter de Uitlandersopstand tegen de Transvaalse president Kruger; en ook achter de Jamesonraid, die gelijktijdig met die opstand moest worden uitgevoerd, kon de Britse hand worden onderkend. Na veel geharrewar en intimidatiepogingen leidden die machinaties tot de Tweede Zuidafrikaanse Vrijheidsoorlog (1899-1902), waarin de beide Boerenrepublieken samen aan-

traden op grond van een eerder gesloten verdrag van wederzijdse bijstand. Aanvankelijk pasten de Boeren een onjuiste strategie toe: in plaats van hun invallen in Natal en de Kaapkolonie te richten tegen de spoorwegen die essentieel waren voor alle troepentransport en logistieke vervoeren, beperkten zij zich tot het belegeren en neutraliseren van de nabij hun grenzen liggende Britse garnizoenen en tot het versterken van hun eigen grensverdediging. Weliswaar brachten zij het Britse offensief tot staan bij Stormberge, Magersfontein en Colenso, gevolgd door klinke overwinningen aan de Tugela bij Spionkop, bij Vaalkrans, Wynne's hoogte en Harts-hoogte, maar zij zagen zich wel gedwongen het beleg van Ladysmith, een der Britse grensgarnizoenen in Natal, af te breken.

Het genadeloos wrede optreden van Roberts en Kitchener, die achtereenvolgens daarna de Britse operaties leidden, brak de weerstand van het merendeel der strijdenden, die vrouwen en kinderen verloren in de concentratiekampen die verscheidene tienduizenden het leven kostten. Slechts een Gideonsbende van 22.000 man zette de strijd voort. De ervaring van het verleden had hen geleerd dat het aan zelfmoord gelijkstond als zij zich met de ruim tienvoudige vijandelijke overmacht in het open veld zouden willen meten. En daarom opereerden deze „bitter-enders”, zoals zij veelbetekenend werden genoemd, in kleine groepen die het hun bekende terrein voortreffelijk wisten uit te buiten en die, bereden en daardoor hoogst beweeglijk, de vijand onophoudelijk bleven bestoken met verrassende acties die het hem onmogelijk maakten zijn gezag metterdaad tot gelding te brengen in de veroverde gebieden. De guerrillatactieken van deze kleine eenheden, die geen vaste organisatievorm hadden doch alle als *commando* wer-

den betiteld, leverden niet alleen tal van militaire successen op maar schraagden ook het aangestaste moreel van een geterroriseerde burgerbevolking die het ontbrak aan middelen en moed om de overweldigende gewapenderhand te bestrijden. In de eindfase van de oorlog slaagden verscheidene commando's zelfs erin de strijd te verplaatsen naar het hol van de leeuw, de Kaapkolonie waar de Britten reeds sinds 1814 heer en meester waren; hun optreden bewoog de daar wonende Boeren ertoe, tegen de Britten in opstand te komen!

Dat ook die successen de uiteindelijke nederlaag niet hebben kunnen afwenden, is uiteraard wel bekend. De „Rooineks” behaalden ten slotte de zege, al moet die voor hen toch een wrange bij-smaak hebben gehad. Het Britse imperium was immers enkele malen gevaarlijk dicht langs de rand van de afgrond gewankeld, en dat door toedoen van een handvol strijders, die toch allerminst in de krijgskunde geschoold mochten heten maar die in wezen niet veel anders meebrachten dan een hoog moreel, een uitstekende lichamelijke conditie, een grote terreinvaardigheid en een vaste hand van schieten.

Het zou waarschijnlijk ietwat overdreven zijn, te willen concluderen dat de Britse militair een heilige angst voor de Boerencommando's moet hebben overgehouden aan de afstraffingen die dezen hem hebben toegediend. Wel kan worden vastgesteld dat de Britse legerleiding vervuld moet zijn geweest van ontzag voor de strijdwijze van deze bekwame tegenstanders. Immers, alleen daaruit laat zich verklaren waarom veertig jaren later, toen Groot-Brittannië zich geconfronteerd zag met een schier onafwendbare nederlaag, niet alleen de tactieken maar zelfs de benamingen werden overgenomen van de eertijdse vijand in een verbeterde poging de agressor Duitsland het leven zuur te maken in het door deze vermeesterde gebied en daarbij tevens het moreel op te vijzelen van zowel de onderworpen als de eigen bevolking. Dat in die onvoorstelbaar donkere periode werd teruggегrepen op de lessen die in Zuid-Afrika waren geleerd, kan misschien worden beschouwd als een noodspгong; maar zeer zeker was het een hommage aan de Boerencommando's van weleer.

The Commando Memorial, Spean Bridge (Inverness-shire), aan het westelijke uiteinde van de Great Glen, niet ver van Achnacarry waar zich het Depot – later Commando Basic Training Centre – bevond en waar in de Tweede Wereldoorlog opleiding en oefeningen plaatsvonden

Bitter-enders anno 1940

De evacuatie van de Britse expeditionaire macht uit Duinkerken van 27 mei tot en met 3 juni 1940 en de daarna onvermijdelijke capitulatie van de Franse strijdkrachten op 22 juni 1940 had de Duitse legers gebracht aan de kusten van Het Kanaal en de Atlantische Oceaan. Het nu onmiddellijk bedreigde Britse eilandenrijk zou zich in eerste instantie moeten voorbereiden op een verdediging van het eigen territorium, terwijl de daarvoor nodige wapens goeddeels in Duinkerken waren achtergebleven en het moreel van strijdkrachten en thuisfront flinke deuken had opgelopen. Reeds op 4 juni had Churchill in zijn beroemde peroratie in het Lagerhuis aangekondigd vastbesloten te zijn de strijd voort te zetten tot de eindoverwinning zou worden behaald: ... wij zullen niet weifelen of aarzelen. Wij zullen doorgaan tot het einde, wij zullen

vechten in Frankrijk, wij zullen vechten op de zeeën en oceanen, wij zullen vechten met groeiend zelfvertrouwen en met groeiende kracht in de lucht...". Het was aan het Britse opperbevel, die uitspraken in daden om te zetten.

Nog in diezelfde junimaand werden de eerste „special service“-eenheden gevormd die overvallen – raids – zouden moeten uitvoeren op doelen aan de Franse kust. Met het oog op de aard van dergelijke acties werden uitsluitend vrijwilligers ingedeeld, die dienden te beschikken over een uitstekende fysieke conditie en een zeer hoog moreel en die bovendien een harde opleiding moesten doorlopen die hen zowel mentaal als lichamelijk voorbereidde op het individuele gevecht dat hen wachtte. Deze eenheden kregen al spoedig de naam „commando“. Aanvankelijk maakten alleen Britse militairen deel uit van de nieuw opgerichte commando's, maar allengs bleken ook in andere in Engeland aanwezige contingenten flinke kerels voorhanden te zijn die aan de gestelde selectie-eisen zouden kunnen voldoen. Dat leidde ertoe dat na verloop van tijd, vooral op aandringen van Lord Mountbatten die met de Combined Operations was belast, ook zogenaamde intergeallieerde commando's werden gevormd.

De organisatie van een commando was niet geheel omschreven doch enigszins flexibel; gewoonlijk telde een commando ongeveer 530 man, die waren georganiseerd in „troops" ter sterkte van circa 85 man. Het werd al snel ge-

woonte de militairen van deze speciale formaties eveneens te betitelen met de naam commando, een benaming die synoniem werd voor het begrip hooggekwalificeerde vechtsoldaat.

Nr 2 Dutch Troop

In de loop van maart 1942 werd een aantal leden van de Koninklijke Nederlandse Brigade „Prinses Irene" uitgezonden naar Schotland om daar ten minste drie maanden lang deel te nemen aan de commando-opleiding bij verschillende Britse commando's. De datum waarop zij die opleiding begonnen, was 22 maart 1942, de dag die later in het Koninklijk Besluit van 19 oktober 1953, nr 41, zou worden aangemerkt als de datum waarop het Korps Commandotroepen werd geacht te zijn opgericht. Uit deze Nederlandse eerstelingen werd in juni van dat jaar de eerste Nederlandse „troop" gevormd, die als Nr 2 Dutch Troop deel ging uitmaken van Nr 10 Interallied Commando en in dat verband voortging met oefenen in allerlei terreinen en onder uiteenlopende omstandigheden om zich voor te bereiden op een latere inzet.

Die inzet kwam, maar vond plaats aan een geheel ander front dan waarvoor in eerste aanleg de commando's waren bestemd geweest: in december 1943 vertrok Nr 2 Dutch Troop naar het Verre Oosten. Daar werden de Nederlandse commando's in staat gesteld het geleerde in praktijk te brengen tegen de Japanners en hun medestanders in acties in Burma bij Arakan, en

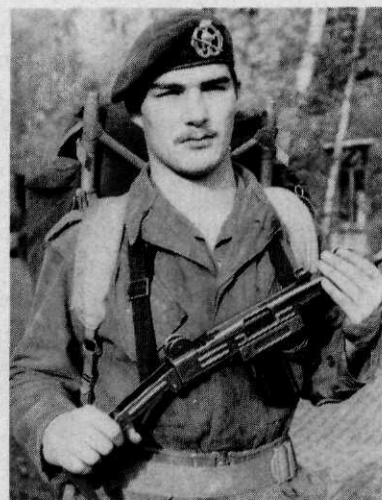

No 2 Dutch Troop defileert voor zijn commandant, kap P. J. Mulders, in Port Maddock (Noord-Wales) in 1943

Evolutie van de jaren '50 . . .

. . . naar de jaren '80

in Assam bij Manipur. Met deze waardevolle ervaring keerden zij in augustus 1944 in Engeland terug, tijdig genoeg om enkele weken later te worden ingezet in de operatie „Market Garden”, de luchtlanding bij Arnhem en de doorstoot van de grondtroepen die de verbinding met dat bruggehoofd tot stand moesten brengen. In het kader van die operatie streed een beperkt aantal Nederlandse commando's (tien) mee bij Arnhem, terwijl anderen deelnamen aan de gevechten bij Eindhoven en Nijmegen.

De mislukking van „Market Garden” leidde ertoe dat de aandacht daarna weer werd gericht op de Scheldemonding, die moest worden vrijgemaakt om de aanvoeren via de haven van Antwerpen mogelijk te maken. De Nederlandse commando's kregen ook in die operatie een rol toebedeeld, met name bij de landingen op Walcheren bij Vlissingen en Westkapelle (zie het volgende artikel). Nadat aldus de vaart naar Antwerpen was verzekerd, mochten de Nederlanders voor korte tijd terug naar Engeland om te recupereren; nadien werden zij in Noord-Brabant ingezet aan het front tussen Moerdijk en Geertruidenberg.

Regiment Speciale Troepen

Hoewel militairen, die tijdens de oorlogsjaren hadden behoord tot in Engeland verblijvende eenheden, desgewenst niet werden uitgezonden naar het toenmalige Nederlands Oost-Indië om daar deel te nemen aan de strijd in de nadagen van de inmiddels beëindigde Tweede Wereld-

oorlog, vertrok toch een deel van de ontbonden Nr 2 Dutch Troop alsnog naar dat overzeese gebiedsdeel. Hun opleiding en ervaring maakten hen tot een bijzonder bruikbare aanwinst voor het Regiment Speciale Troepen, een geduchte tegenstander voor allen die het herstel van de orde trachtten te dwarsbomen. Van dat regiment vormden deze „veteranen” de gewaardeerde kern. Tot de wapenfeiten van deze met groene en rode baretten getooide eenheid mogen onder meer de succesvolle luchtlandingsacties bij Djokjakarta en Djambi worden gerekend.

Van Bloemendaal tot Roosendaal

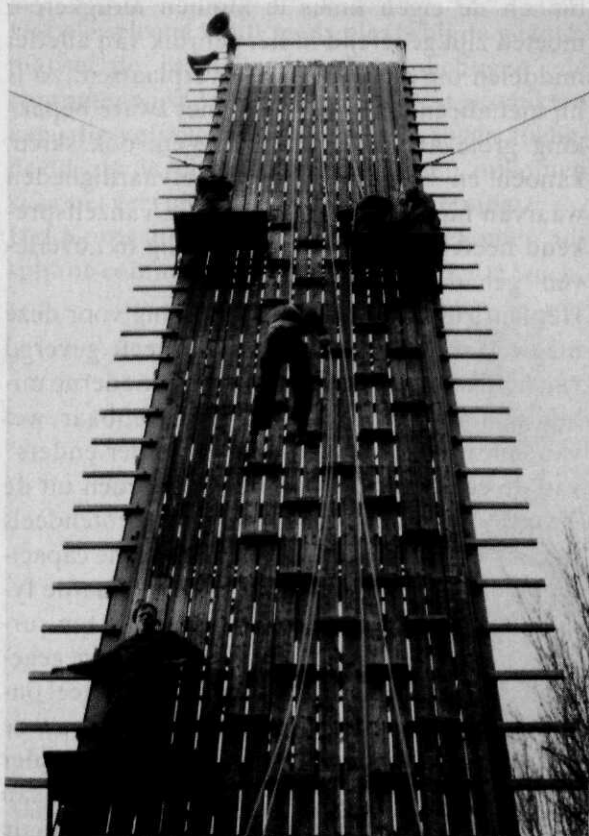
Voor de vorming en opleiding van het nieuwe Nederlandse leger werd uiteraard de inbreng van de in Nederland gebleven overige leden van Nr 2 Dutch Troop naar waarde geschat: zij werden ondergebracht in het 6e Koninklijk Nederlands Infanterie Depot, dat onder meer de beschikking had over de terreinen en gebouwen van het landgoed „Wildhoeft” te Bloemendaal. Dat uitgestrekte, bosrijke areaal mocht dan geen rotsen en bergen bevatten, zoals in de Schotse opleidingscentra het geval was geweest, het leende zich uitstekend voor een commandotraining in Nederlandse stijl. En zo werd daar, in oktober 1945, begonnen met de eerste Nederlandse commando-opleiding op de zogeheten „Stormschool Bloemendaal”.

Deze Stormschool vormde de leerlingen naar het model waarin ook de eigen instructeurs wa-

ren gekneed. Bovendien werden verschillende kaderleden van de heropgerichte infanteriedepots in staat gesteld een stormcursus te doorlopen, hetgeen een feitelijke erkenning inhield van de kwalificatie dat een commando in wezen een „superinfanterist” is.

Toen geleidelijk de wederopbouw van de Nederlandse krijgsmacht haar beslag begon te krijgen, en tevens de ontwikkelingen in Indonesië deden veronderstellen dat een verder uitzenden van Nederlandse troepen naar dat overzeese rijksdeel binnen afzienbare tijd niet langer nodig zou zijn, werd ook de structuur van de opleidingen hier te lande gereorganiseerd. In het kader daarvan werd de Stormschool in 1949 overgeplaatst naar Roosendaal waar in de kazerne ter plaatse, die voorheen was bestemd geweest voor een der grensbataljons, nu – omdat in de nieuwe verhoudingen een neutraliteitsopstelling met front zuid niet langer paste – een opleidingseenheid kon worden gevestigd. Reeds enkele maanden later werd de Stormschool opgeheven: van dat tijdstip af voerde de eenheid

Ook kunstmatig geaccidenteerd terrein speelt een rol in opleiding en selectie

de naam „Korps Commandotroepen”. Als oprichtingsdatum voor dat Korps geldt, zoals hiervoor reeds vermeld, 22 maart 1942.

Een van de eerste opdrachten voor de instructeurs te Roosendaal – waarbij na de soevereiniteitsoverdracht ook de uit Indonesië repatriërende leden van het Regiment Speciale Troepen waren gevoegd – was het opleiden en voorbereiden van de vrijwilligers die met het Nederlands Detachement Verenigde Naties naar het front in Korea zouden vertrekken. De instelling van de ware commando in aanmerking nemende, zal het zeker niet verbazen dat het vertrek van dat detachement een forse aderslating betekende voor het jonge Korps: verscheidene instructeurs hadden zich eveneens bij de vrijwilligers gevoegd.

Het waren overigens bepaald niet alleen vrijwillig dienenden die in Roosendaal hun opleiding kregen. In de loop van de jaren vijftig werden drie parate commandocompagnieën gevormd ten behoeve van de Nederlandse oorlogstaken in NAVO-verband. De „vulling” van die compagnieën werd in Roosendaal opgeleid in de harde leerschool die inmiddels ruime bekendheid genoot in de Koninklijke landmacht. Dat de jeugd zich niet liet afschrikken doch integendeel blijf gaf zich aangetrokken te voelen door deze pittige aanpak, kan wel het beste worden geïllustreerd met de constatering dat de parate commandocompagnieën vrijwel geheel werden bemand met dienstplichtigen die zich vrijwillig voor de commandotraining hadden gemeld!

In tal van oefeningen fungeerden deze compagnieën als tegenpartij. Wie in die jaren heeft gediend bij parate of opleidingseenheden zal daaruit stellig herinneringen hebben bewaard aan die oefenvijand die buiten verwachting in staat bleek vierentwintig uur per etmaal te blijven doorgaan en die meer dan eens bewees commandanten en of stafofficieren uit commandoposten en stafkwartieren te ontvoeren en de oefenende troepen af te straffen indien hun waakzaamheid niet optimaal was.

Ook in ander opzicht deden zij van zich spreken: hun bedrevenheid in het omgaan met varend materieel – met name dank zij de eigen Vaarschool van het Korps – konden zij bewijzen tijdens de hulpacties na de watersnood van 1953. En hun geschiktheid voor het optreden onder

moeilijke omstandigheden mochten zij mede demonstreren in de gevallen waarin zij overzee werden ingezet, in Suriname en in Nieuw-Guinea.

Inkrimping en omschakeling

In de reorganisatie van de Koninklijke landmacht die in 1964 werd uitgevoerd, werden twee van de drie parate compagnieën geschrapt. De overblijvende compagnie kreeg een totaal andere taak toebedeeld. In plaats van met de oorspronkelijke gevechtsoopdrachten werden de commando's nu belast met de gespecialiseerde taken van de bij het Eerste Legerkorps ingedeelde parate commando-parachutistencompagnie die in de organisatie staat vermeld als 104 Waarnemings- en Verkenningcompagnie.

Het is vanzelfsprekend niet geoorloofd in een open bron als dit tijdschrift uitgebreid in te gaan op hetgeen die specialisten precies moeten doen. Volstaan moge worden met op te merken dat zij een hoogst belangrijke rol te vervullen hebben in het kader van de oorlogstaak van het legerkorps: voor het verschaffen van inlichtingen over vijandelijke troepenconcentraties en logistieke vervoeren in een gebied dat tijdens het te voeren vertragende gevecht al dan niet tijdelijk wordt prijsgegeven, zijn de waarnemers-verkenner van de voornoemde compagnie van essentieel belang. Om hen daarop voor te bereiden, worden de huidige commando's opgeleid tot een in ploegverband optredende waarnemer-verkenner die niet zozeer, als zijn voorgangers, bereid is het harde gevecht van man tegen man uit te vechten — al behoeft hij dat in voorkomend geval zeker niet te vrezen — maar die het vooral moet hebben van „zien zonder gezien te worden”. Voor zijn taakvervulling is het noodzakelijk dat hij doorkneet is in herkenning van alle soorten vijandelijk materieel, bewapening en uitrusting; voor het doorgeven van de verzamelde informatie moet hij volledig op de hoogte zijn van de te gebruiken radioapparatuur, de procedures en de codes, en hij moet een geroutineerd radiotelegrafist zijn. Aangezien hij eventueel per vliegtuig naar de hem opgedragen positie zal worden gebracht, is het logisch dat hij een parachutistenopleiding heeft gehad. Bovendien zal hij, om na volbrachte taak mogelijk weer

Een volleerde commando evenaart vaak zelfs trapeze-artisten

binnen de eigen linies te kunnen terugkeren, moeten zijn geoefend in het gebruik van allerlei middelen om zich te kunnen verplaatsen: zo is hij niet alleen in staat te voet met zware bepakking grote afstanden af te leggen, ook skiën, kanoën en bergbeklimmen zijn vaardigheden waarvan hij zich kan bedienen. En vanzelfsprekend heeft hij een gedegen training in „overleven” gehad.

Het laat zich denken dat de vorming voor deze nieuwe taken een omschakeling heeft gevergd van het Roosendaalse Korps. Deze moderne militaire doe-het-zelvers zijn onmiskenbaar wel van een iets ander type dan de „bitter-enders” van de eerste „special service”-eenheden uit de Tweede Wereldoorlog: het komt nu grotendeels neer op een combinatie van intellectuele capaciteiten naast de onverminderd gehandhaafde fysieke eisen; minder dan ooit kan thans een surplus aan persoonlijke moed nog worden geaccepteerd als compensatie voor een eventueel onvermogen tot het onder de knie krijgen van de veelheid aan theoretische onderwerpen zonder welke de hedendaagse commando het niet kan stellen. Het is daarom begrijpelijk dat zowel de

selectie als de opleiding in het bijzonder zijn toegespitst op die aspecten.

Talrijke gegadigden, strenge selectie

Klaarblijkelijk staat de commando-opleiding nog steeds in een relatief hoog aanzien bij de jonge Nederlanders die worden geroepen om hun militaire dienstplicht te vervullen. Want per lichtingsploeg ter sterkte van omstreeks 7000 man melden zich als regel meer dan 1000 dienstplichtigen al direct bij de eerste keuring aan met een voorkeur voor indeling bij de commando's. Aangezien de totale jaarlichting dienstplichtigen wordt verdeeld over zes lichtingsploegen, betekent zulks dat jaarlijks ruim 6000 dienstplichtigen dingen naar een plaatsing bij het Korps welks opleiding toch gerenommeerd zwaar is.

De totale behoefte van het KCT, gedekt uit drie tot vier instromingen per jaar, bedraagt evenwel niet meer dan drie- à vierhonderd man, waarvan er uiteindelijk rond honderdvijftig zullen moeten overblijven. Derhalve is het mogelijk een zeer scherpe selectie toe te passen. Een eerste, globale selectie vindt reeds plaats bij de geautomatiseerde indeling der dienstplichtigen; de computer wijst dan de potentieel best geschikt aan, die vervolgens Roosendaal krijgen toebedeeld als de plaats waar zij moeten opkomen voor het vervullen van hun eerste oefening. Het Korps informeert de nieuw opgekomen aspirant-commando's over hetgeen hun te wacht

ten staat en welke eisen zullen worden gesteld. Bij een grondige medische keuring en daarna volgende selectie ter plaatse kunnen nog verschillenden afvallen; de overblijvenden worden in opleiding genomen en in die periode doorlopend verder geselecteerd.

Opleiding

In het korte tijdsbestek van slechts zestien weken moet de toekomstige commando worden gereedgemaakt voor instroming in de parate compagnie waarin hij verder voor zijn specifieke taken zal worden opgeleid en geoefend. Die krap toebemeten tijd vergt daarom een zeer goed uitgebalanceerd opleidingsprogramma, waarin de leer- en oefenstof zodanig is gegroepeerd dat in weldoordachte stappen — „fasen” genoemd — wordt toegewerkt naar het einddoel, te weten de volwaardige commando die ten volle beantwoordt aan de eisen van persoonlijkheid, fysieke vaardigheid en militaire kennis en kunde. Om dat doel te bereiken is de opleiding verdeeld in twee gedeelten die samen tot het optimale resultaat moeten voeren: de *Vooropleiding*, met een duur van acht weken, en de *Commando-opleiding* van gelijke duur.

Vooropleiding

De eerste acht weken dienen om de recruit, die dan nog in de kazerne is gelegerd, de algemene militaire vorming te doen ondergaan. Uiteraard wordt daarbij de nadruk gelegd op de *esprit de*

Aankweken en op de proef stellen van zelfvertrouwen

corps van de commando's, terwijl ook reeds duidelijk gerichte instructie wordt gegeven ten behoeve van de latere taak: Herkenning, Kaart en Kompas, en vooral Verbindingen nemen al direct een belangrijke plaats in op het oefenprogramma en in het selectieproces. Bovendien krijgt de persoonlijkheidsontplooiing ruime aandacht, in het bijzonder met het oog op de noodzaak zelfstandig te kunnen handelen op basis van zelfvertrouwen, verantwoordelijkheidsbesef, gezond initiatief en doorzettingsvermogen.

De voortdurende selectie leidt ertoe dat voor een aantal adspirant-commando's het doek valt aan het einde van de vooropleiding. Deels ligt de oorzaak voor de ontheffingen in het medische vlak, deels blijken de afvallers niet de juiste mentaliteit te bezitten ofwel minder opleidbaar te zijn dan vereist is.

Commando-opleiding

In de tweede periode van acht weken zijn de rekruten gevorderd tot het stadium van „cursist”. Zij legeren dan in tenten in het „Commandokamp Bakhuysen Roozeboom” dat de herinnering levend houdt aan een bij Arnhem gesneuvelde commando wiens graf nooit werd gevonden. Het opleidingsdoel is, de cursist te vormen tot een persoonlijkheid die zich met zijn vakken-nis en morele en fysieke kwaliteiten onder alle omstandigheden bij het uitvoeren van zijn opdrachten zal weten te handhaven.

Het fysieke hardingsproces onderging nauwelijks wijzigingen

Om dat te bereiken wordt een zwaar programma afgewerkt. Alle verplaatsingen geschieden in looppas, het persoonlijke wapen wordt steeds meegevoerd en onderhouden in iedere pauze of rust, de cursisten dragen altijd de mutsdas en moeten het haar kort dragen. Zeven oefenweken worden aldus gevuld met lessen en oefeningen die de kennis en vaardigheden ten behoeve van de oorlogstaak vermeerderen en bovendien het uithoudingsvermogen en zelfvertrouwen vergroten, het moreel verhogen en eigenschappen als initiatief, doorzettingsvermogen, durf, vindingrijkheid, en dergelijke, verder tot ontwikkeling brengen. Snelmars, hindernisbaan, klimtoren, touwenbaan en terreinmarsen hebben hun vaste plaats in dat programma.

De achtste en laatste week van de commando-opleiding wordt besteed aan de zogenaamde „afmatting”, de eindtest waarin alle kennis en kunde in een vijf dagen durende, ten dele tactische oefening in de praktijk op de proef wordt gesteld; in het kader van deze test moet ten minste 180 km te voet worden afgelegd.

Ongeveer de helft van de cursisten slaagt niet in het bereiken van de zozeer begeerde eindstreep waar zijn recht wordt erkend op het dragen van de groene baret. Sommigen moeten afhaken ten gevolge van een of ander dienstongeval, maar de meesten moeten worden ontheven omdat het hen toch blijkt te mankeren aan de geestelijke en/of lichamelijke kwaliteiten die voor de hedendaagse commando conditio sine qua non zijn.

Paraat

De plechtige uitreiking van de groene baret — die met recht en reden mag worden gezien als een „bekroning” — wordt veelal bijgewoond door trotse ouders en andere familieleden en vriend(inn)en. In aansluiting daarop mag een welverdiende week verlof worden genoten, waarna de commando „paraat” wordt.

In het parate deel van het Korps wordt de functie- en onderdeelopleiding voltooid met onder meer de parachutistenopleiding, een grondige herkenningcursus, overlevingscursussen, en dergelijke. Dat alles dient dan om hem maximaal geschikt te maken voor alle opdrachten die hem in het kader van zijn oorlogstaak kunnen worden toebedeeld. Hoe geslaagd die voorbereiding is, blijkt telkenjare wanneer de parate commandocompagnie deelneemt aan de oefeningen in groter nationaal en internationaal verband, waarmee gewoonlijk de laatste maanden van de eerste oefening worden gevuld: de Nederlandse dienstplichtige commando's kunnen de vergelijking met overeenkomstige onderdelen uit de Verenigde Staten, Groot-Brittannië, West-Duitsland, Frankrijk en België glansrijk doorstaan, ook al zijn verscheidene van die Ranger-, commando- en paracommandoeenheden bemand met vrijwillig dienenden.

Mobilisabel

Een met klein dan wel groot verlof afzwaaiende commando neemt aan het einde van zijn eerste oefeningsperiode een formidabel pakket kennis en vaardigheden mee. Begrijpelijk is het daarom dat ook in de mobilisabele organisatie daarvan een nuttig gebruik zal worden gemaakt. Aangezien de oorlogsbehoefte van het Eerste Legerkorps normaliter reeds is gedekt met de parate waarnemings- en verkenningcompagnie, zijn de mobilisabele commando's registratief ondergebracht in 305 Commandotroepenbataljon dat voor bijzondere opdrachten aan de Nationale Territoriale Commandant ter beschikking staat. De daarvoor noodzakelijke omscholing vindt reeds plaats tijdens de eerste-oefeningsperiode: de voor die taken vereiste vaardigheden worden in onderdeelverband op peil gehouden tijdens herhalingsoefeningen die, evenals de totale mo-

bilisatievoorbereiding, worden verzorgd door het Korps, welks beroepspersoneel ook ten dele oorlogsfuncties in het commandotroepenbataljon krijgt toegewezen.

Overige activiteiten van het Korps

Behalve de in het vorenstaande geschetste opleidings- en aanverwante taken heeft het Korps Commandotroepen nog een belangrijke rol te vervullen door een scala van nevenopdrachten die stuk voor stuk, en zeer zeker gezamenlijk, een niet geringe belasting betekenen voor de thans jubilerende eenheid. Zo draagt *Opleidingszaken* tevens de verantwoordelijkheid voor het opleiden van de commando's voor het Korps Mariniers, die daartoe in staat worden gesteld deel te nemen aan de hiervoor beschreven achtweekse commando-opleiding van de *Instructiecompagnie*.

Voorts is de *Para-Instructiegroep* belast met niet alleen de eigen operationeel-parachutistenopleiding en die voor de mariniers, maar eveneens met de opleiding voor het zogenaamde B-brevet waarvoor cadetten en leerlingen van de KMS desgewenst kunnen opteren. Dezelfde instructiegroep — die voor de grondopleiding gebruik maakt van de vliegbasis Woensdrecht en voor het springen als regel F-27 Troopships benut — draagt ook de verantwoordelijkheid voor het conditiespringen en voor de droppings indien de commando's van 104 Waarnemings- en Verkenningcompagnie bij oefeningen zo worden ingezet.

De *Vaarschool*, gehuisvest aan het Oude Maasje nabij Keizersveer, neemt tegenwoordig een minder belangrijke plaats in dan het geval was vóór de omschakeling van commando-opleiding oude stijl naar de op modernere leest geschoei-de waarnemer-verkennersopleiding. Begrijpelijk, want voorheen moest voor tal van acties — overvallen, gewapende verkenningen, landingsoperaties, en dergelijke — worden gerekend met de noodzaak tot het overschrijden van waterhindernissen, en in het hedendaagse takenpakket speelt dat onmiskenbaar een geringere rol. De in het Korps aanwezige kunde en ervaring worden echter wel degelijk op peil gehouden, en daarin vindt de Vaarschool een belangrijke taak. Bovendien past het natte element en het bedwin-

gen daarvan wel degelijk in alle door het Korps verzorgde opleidingen en cursussen, en in het bijzonder de overlevingscursussen kunnen het niet stellen zonder de inbreng van het vaarschoolspecialisme.

Last but not least: de *gevechtscursussen*. Zoals reeds naar aanleiding van de voormalige Stormschool werd opgemerkt, hielden de vroegere stormcursussen de erkenning in dat de commando in wezen moet worden beschouwd als een superinfanterist. Die opvatting heeft ertoe geleid dat het Korps Commandotroepen ermee werd belast een stukje van dat superinfanteristische etiket over te dragen op allen die dat éigenlijk in de relevante opleidingen hadden moeten krijgen van de éigen wapeninstructeurs: personeel van de pantserinfanterie- en infanteriebeveiligingscompagnieën van ILK. Die opdracht verwezenlijkt het Korps in de standaardoefening „Pantserstorm”. Daarnaast worden ook de cadetten en de leerlingen van OCOSD en KMS op een gevechtscursus getraceerd. Die oefening en die cursussen hebben in de loop van de tijd verscheidene duizenden beroeps- en dienstplichtige militairen de gelegenheid geboden van nabij kennis te maken met, en deel te nemen aan, althans een gedeelte van de veeleisende verrichtingen die tot het ressort van de moderne com-

mando worden gerekend, en daarbij tevens de eigen gevechtswaardigheid te vergroten, het eigen improvisatievermogen te verhogen en aldus het vertrouwen te vermeerderen in zichzelf en in het gezamenlijke gevechtsvermogen van het team.

Besluit

Het Korps Commandotroepen heeft in de veertig jaren van zijn bestaan een belangrijke evolutie ondergaan. Maar dat niet alleen, het heeft die evolutie ook voor een belangrijk deel zelf bepaald, gestuurd en begeleid. De Nederlandse krijgsmacht heeft ontegenzeggelijk in ruime mate geprofiteerd van alle in dat Korps gebundelde capaciteiten en kwaliteiten, zowel in de naoorlogse wederopbouwperiode als bij de voorbereiding op een veelheid aan taken die in VN- of bondgenootschappelijk verband waar ter wereld dan ook zouden kunnen worden opgedragen.

Ook in de toekomst kan voor een voortgezette levering van zulke bijdragen stellig altijd een beroep op het Korps worden gedaan. De goede ervaringen uit de voorbije veertig jaren wettigen de verwachting dat ook dan weer een aanzienlijke bate voor heel de krijgsmacht al op voorhand verzekerd zal zijn.

KONINKLIJKE VERENIGING TER BEOEFENING VAN DE KRIJGSWETENSCHAP

Op 8 maart a.s. te 19.30 uur houdt de vereniging, in samenwerking met de afdeling Krijgskundige techniek van het Koninklijk Instituut voor Ingenieurs, voor leden en introducté(e)s een bijeenkomst in de grote zaal van het gebouw van het KIVI, Prinsessegracht 23, Den Haag, waar een inleiding zal worden gehouden over

Defensieresearch en bewapening

De inleiding zal worden verzorgd door drs. J. G. Siccama, wetenschappelijk medewerker van het NIVV, en prof. ir. H. J. Dirksen, voorzitter van de Raad voor het Defensieonderzoek TNO.

In aansluiting op de voordrachten zal, als gebruikelijk, gelegenheid tot discussie worden geboden.

Introductie: d.t.v. de secretaris, Ikol W. F. Anthonijsz, Denijsstraat 135, 2551 HJ, Den Haag (tel. tijdens diensturen (070) 73 24 33).